2021. február 3. - **Azt gondolhatnánk, a #metoo láznak már vége, mindenki megtanulta, milyen ingoványos talaj a zaklatással bemondásra történő vádolás, de nem:** a napokban Evan Rachel Wood színésznő, a Westworld sorozat sztárja azzal vádolta meg Marilyn Manson énekest, hogy a férfi bántalmazta őt kapcsolatuk ideje alatt.

A pár 2007-ben kezdett randizni, egy ideig jegyben jártak, pár évre rá szakítottak. Evan Rachel Wood több korábbi interjújában utalt arra, hogy volt olyan párkapcsolata, amelyben bántalmazás érte őt, de bántalmazóját csak most, tíz évvel a szakításuk után nevezte meg. Vallomása után négy másik nő is nyilvánosságra hozta, hogy Manson „kegyetlenül" bántalmazta őt. Wood Instagram-posztjában tett vallomása szerint azért áll elő az „igazsággal", mert le akarja leplezni „ezt a veszélyes embert", és azokkal az áldozatokkal van, akik nem fognak többé hallgatni.
Manson reagált a történtekre, szerinte az abúzusról szóló vád „a valóság szörnyű eltorzítása", ahogy azt is elmondta, hogy mindig is kölcsönös beleegyezésen alapult minden romantikus kapcsolata a hozzá hasonló beállítottságú párjaival. Ahogy az lenni szokott a bemondásra történő abúzusvádaknál, a következmény nem váratott magára: Mansonnal szerződést bontott a lemezkiadója, és már tévéshow-kban sem szerepelhet. Mindezzel párhuzamosan persze cikkekben és azok kommentjeiben is zajlik az áldozathibáztatás: mert mégis mit vár egy nő attól a férfitól, aki a hírhedt pszichopata, Charles Manson után választ magának művésznevet?
A hazai nőjogi aktivisták is vérszemet kaptak, na persze nem azon vannak felháborodva, hogy bemondásra egy újabb férfinak lehetetlenítik el a megélhetését, hanem azon, hogy mit kell már megint szegény áldozatokat hibáztatni. Szerintük az ilyen kommentek tehetnek arról, hogy a többi, kevésbé ismert áldozat nem mer majd előállni a saját történetével. Pedig épp ellenkezőleg: a #metoo kampány egyvalamire volt jó, hogy megmutassa, az abúzus elleni harcnak ez a formája kontraproduktív, és csak a férfiak elleni bosszúhadjáratra alkalmas. Érdekes, hogy a #metoo csak híres (és gazdag) emberek esetében működik, és persze a #metoo-t kiáltó azt mondja: én helyetted, érted állok ki, Gizike – tíz meg húsz évvel az abúzus után –, mert mindennap megerőszakol a férjed. De a nagy kiállás Gizike életében semmi változást nem hoz, és Gizike akkora nyilvánosságot sem kapna soha, mint Wood vagy a többiek.
Nagyjából tíz évvel ezelőtt vettem részt az első abúzusellenes háttérbeszélgetésen, amelyet több éven át még több követett, szakmai projektekben vettem részt, amelyek kapcsán hol jobban, hol kevésbé volt szerencsém belelátni a ma is működő nőjogi és aktivistaszervezetek működésébe. Az ilyen beszélgetéseknek tízből nyolc esetben része a ventilálás, amikor az

egybegyűltek akár csak említve, akár mélyebben elmesélik a saját történetüket. Az ilyen területen dolgozó aktivisták vagy szakemberek nagy része saját élménnyel van jelen, ezért gyakorlatilag képtelenség az objektivitásra való törekvés. Élénken emlékszem az egyik szervezet elnökének arcára, amikor felvetettem, hogy esetleg a férfi áldozatokról vagy a női elkövetőkről is beszélhetnénk végre. Mondjuk úgy, hogy nem sikerült belopnom magam a szívébe sem akkor, sem pedig később, amikor azt a statisztikát bíráltam, amellyel ő érvelt: szerinte ugyanis jóval több a férfi elkövető – a statisztika alapján –, szerintem meg rengeteg a láthatatlan áldozat, a férfiak között még több, akik nem kerülnek be semmilyen statisztikába. Mivel hiszek a férfi-női egyenlőtlenségben és különbözőségben, és még a józan eszemet sem veszítettem el, nyilvánvalónak tartom, hogy több a férfi elkövető, ahogy azt is, hogy rengeteg nő él a bántalmazás különböző módszereivel, és nevezi azt önvédelemnek, talpraesettségnek, függetlenségnek vagy az igazság terjesztésének. A Manson–Wood-ügyben például ugyanez történik: egy nő bemondásra „karaktergyilkol” egy férfit, mindezt azzal a nemes üggyel álcázva, hogy más áldozatokat majd megmentsen. Ha Manson bűnös, legyen tárgyalás, ítéljék el. Minden elkövetőnek meg kell kapnia a büntetését. De ameddig nincs bizonyíték arra, hogy Manson valóban bántalmazta őket, és a nők beleegyezése nélkül tett velük bármit, addig ő egy vádolt, de ártatlan ember – lenne, ha a józan ész vezetné a világot. De a polkorrekt uralom vadhajtásaként pusztító #metoo kampány már rég megfojtotta a józan észt is: így válhatott Mansonból egyik napról a másikra gusztustalan, kegyetlen bántalmazó – bizonyítékok nélkül.

Az áldozathibáztatás ettől még legalább olyan káros, mint maga a #metoo mozgalom. Wood alig volt húszéves, amikor járni kezdett az akkor közel negyvenéves Mansonnal, aki könnyen befolyásolhatta. Mégis: hiába az előítéletek, ha egy férfi egy pszichopata szektás nevét veszi magára, és a sátán gyermekének maszkírozza magát, talán sejthető előre, hogy az ember nem százas. Az egy másik dolog, hogy aztán az érintett nő a vele töltött időt megbánja, az is, hogy fiatalon és naivan befolyásolták, aminek hatására olyat is tett, amit érett fejjel már nem tenne, a valóban megtörtént abúzus pedig elítélendő, és kell, hogy legyen következménye. Azt viszont nem ártana megtanulni végre, hogy bántóan viselkedni egy kapcsolatban nem egyenlő a bántalmazással. Ha pedig úgy viselkedsz, hogy bármit megtehetnek veled, akkor bármit meg is fognak tenni, és ezen nem érdemes megsértődni. A #metoo kampány ugyanis ennek ad teret: valójában nem abúzus elleni kampány, hanem maga az abúzus. A megbánt kapcsolatok megbánt részleteit évekkel később kiböfögni a közösségi médiába, mindenféle bizonyíték nélkül, nem bátor kiállás, hanem a valódi áldozatok helyzetével való visszaélés.
Terjed egy mém az anyukák Instagramján, amelynek a szövege: „Ígérem, hogy olyan fiút nevelek, akitől nem kell félniük a lányodnak!” Érdekes módon nem látni a párját: „Ígérem, hogy olyan lányt nevelek, aki nem fogja évekkel később bizonyíték nélkül vádolni valamivel a fiadat, amivel tönkreteheti az életét.” Mert áldozathibáztatás ide vagy oda, azért teljesen hülyét sem érdemes csinálni a világból. Bár úgy tűnik, ezen is rég túl vagyunk már. A férfiakat pedig lelövik,

ugye?
Fodor-Horváth Zsófia